

Prof. dr hab. Jacek Woźny (1962–2025)

Redakcja *Kroniki Bydgoskiej* z głębokim żalem przyjęła wiadomość o śmierci prof. dr. hab. Jacka Woźnego, wybitnego archeologa, pedagoga akademickiego i wieloletniego członka Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy oraz członka Rady Naukowej czasopisma.

Prof. dr hab. Jacek Woźny był historykiem, lecz przede wszystkim wybitnym archeologiem. Swoje zainteresowania badawcze koncentrował na archeologii pradziejowej i historycznej ziem polskich, wierzeniach religijnych i symbolice społeczeństw archaicznych, archeologii regionu kujawsko-pomorskiego oraz archeologii militarnej.

Profesor Jacek Woźny urodził się 20 sierpnia 1962 r. w Bydgoszczy. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej nr 1 w Fordonie rozpoczął naukę w VI Liceum Ogólnokształcącym, uzyskując maturę w klasie o profilu matematyczno-fizycznym. W latach 1980–1982 uczęszczał do Pomaturalnej Szkoły Żeglugi Śródlądowej w Bydgoszczy, otrzymując tytuł zawodowy technika żeglugi śródlądowej.

Następnie odbył studia archeologiczne w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (1987). Stopnie doktora (1994) oraz doktora habilitowanego (2000) uzyskał na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Postanowieniem z 13 stycznia 2009 r. Prezydent RP nadał Jackowi Woźnemu tytuł profesora. Od 1989 r. zawodowo związany był z Wyższą Szkołą Pedagogiczną, następnie Akademią Bydgoską im. Kazimierza Wielkiego i wreszcie Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

W uczelni zajmował wiele odpowiedzialnych stanowisk. Był zastępcą dyrektora Instytutu Historii (1996–1999), prorektorem ds. dydaktycznych (1999–2002), prodziekanem ds. nauki (2002), a następnie przez dwie kadencje dziekanem Wydziału Humanistycznego (2008–2016). Przewodniczył Uczelnianej Komisji ds. Regulacji Wynagrodzeń, Senackiej Komisji Budżetu i Finansów oraz Senackiej Komisji ds.

Prof. dr hab. Jacek Woźny (1962–2025)

Fot. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Nauki i Współpracy z Zagranicą. Przez dwie kolejne kadencje pełnił funkcję rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego (2016–2024).

Był promotorem i recenzentem prac doktorskich, recenzentem i członkiem komisji w przewodach habilitacyjnych na Wydziale Humanistycznym UKW, w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie i Poznaniu, Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, i innych. Był promotorem blisko 200 prac magisterskich i licencjackich na kierunkach historia, ochrona dóbr kultury i geografia Wydziału Humanistycznego oraz Wydziału Kultury Fizycznej, Zdrowia i Turystyki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

Jest autorem i współautorem niemal 200 prac naukowych (monografii, prac zbiorowych, podręcznika, wielu artykułów, recenzji i polemik i 44 haseł encyklopedycznych. Jego najważniejsze publikacje to: *Symbolika wody w pradziejach Polski* (1996), *Symbolika przestrzeni miejsc grzebalnych w czasach ciepłopalenia zwłok na ziemiach polskich* (2000), *Pradzieje Solca Kujawskiego na tle pogranicza kujawsko-pomorskiego* (2001), *Archeologiczne skarby pradziejów Bydgoszczy* (2003), *Czerwona ochra i ziarna zbóż. Symbolika odrodzenia zmarłych w obrzędach pogrzebowych kultur archaicznych międzymorza bałtycko-pontyjskiego* (2005),

Dziedzictwo techniczne Borów Tucholskich (2009, red.), *Słownik biograficzny naukowców bydgoskich* (2009, współaut.), *Archeologia kamieni symbolicznych. Od skały macierzystej do dziedzictwa przodków* (2014), *Zastosowanie koncepcji strategicznej karty wyników w zarządzaniu wydziałem publicznej uczelni wyższej* (2014), *Archeoturystyka w regionie. Region w archeoturystyce* (2015, współred.), *Archeologia Szubina na tle dziejów Pałuk i regionu kujawsko-pomorskiego* (2018).

W jego piśarstwie naukowym swoje miejsce mają artykuły publikowane na łamach *Kroniki Bydgoskiej*, najczęściej w postaci recenzji wydawnictw historycznych i regionalnych, które jako niestrudzony popularyzator wiedzy o mieście i regionie śledził z największą uwagą. Prof. Woźny był również członkiem rady redakcyjnej czasopisma wydawanego przez Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy, którego był wieloletnim członkiem. Od lat zasiadał w zarządzie TMMB, wyróżniając się inicjatywą, służąc pomocą i zawsze życzliwą, roztropną radą.

Jako archeolog realizował projekty badawcze o charakterze statutowym oraz regionalnym, m.in. *Symbolika wody w pradziejach Polski* (1992–1996), *Symbolika przestrzeni miejsc grzebalnych w pradziejach* (1998–2000), *Struktury osadnicze regionu bydgoskiego w pradziejach* (2002–2003), *Eschatologiczne funkcje wyposażenia zmarłych w pradziejach międzymorza bałtycko-pontyjskiego* (2003–2005), *Monumenty kamienne jako relikty archaicznych wierzeń* (2006–2008), *Archeologia i społeczeństwo* (2012–2016). Prowadził wykopaliskowe badania archeologiczne na stanowiskach w Bydgoszczy-Pałczu (1996), Smolnikach (1997–1998), Starym Mieście w Bydgoszczy (gród, zamek, mennica) oraz badania powierzchniowe na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Bydgoszczy (1990–2006).

Uczestniczył w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji ogólnopolskich oraz międzynarodowych, m.in. „Czystość i brud” (2012, 2013, 2014), „Archeoturystyka w regionie. Region w archeoturystyce” (2014), „Jedzą, piją, lulki palą. Użytki na przestrzeni dziejów” (2015). Wygłosił referaty na 80 konferencjach krajowych, międzynarodowych i zagranicznych. Brał udział w spotkaniach Mittel und Ostdeutschen Verbandes für Altertumsforschung e.V. (2005, 2007, 2009, 2010, 2012).

Od 2005 roku był wiceprezesem Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego, Członkiem European Association of Archeologists (2006–2008), Instytutu Kaszubskiego (od 2012 r.), współpracownikiem Komisji (Zespołu) Metod i Teorii Badań Archeologicznych Komitetu Nauk Pra- i Protohistorycznych PAN. Był współorganizatorem Pierwszego Kongresu Archeologii Polskiej w zakresie sesji tematycznej Interpretacje kultury symbolicznej w badaniach archeologicznych (2013).

Jacek Woźny zmarł 28 grudnia 2025 r. w Bydgoszczy. Pogrzeb odbył się 5 stycznia 2026 r. na cmentarzu parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bydgoszczy. Rodzinie Zmarłego składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Szanowny Profesorze, w naszej życzliwej pamięci pozostaniesz jako zaangażowany, mądry miłośnik Bydgoszczy i regionu.